

Sygn. akt I A Ga 86/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Dariusz Małkiński
Sędziowie	:	SSA Irena Ejsmont - Wiszowata SSO del. Grażyna Wołosowicz (spr.)
Protokolant	:	Iwona Zakrzewska

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2018 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Banku (...) S.A. w W.**

przeciwko **R. K. (1)**

o zapłatę

na skutek apelacji **pozwanego**

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 15 grudnia 2017 r. sygn. akt VII GC 221/17

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8.100 zł tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej.

D. I. E. G. W.

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. w pozwie skierowanym przeciwko R. K. (1) domagał się zasądzenia nakazem zapłaty kwoty 203.515,09 zł tytułem niespłaconego kapitału oraz kwotę 43.323,57 zł tytułem odsetek umownych za okres od dnia 05.05.2015 r. do dnia 20.06.2017 r., z dalszymi odsetkami umownymi liczonymi od kwoty należności głównej 203.515,09 zł od dnia 21.06.2017 r. do dnia zapłaty wg zmiennej stopy procentowej wynikającej z umowy przelewu wierzytelności z dnia 28.05.2015 r. oraz wniosku dłużnika o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu na podstawie portfelowej linii gwarancyjnej de minimis w wysokości czterokrotności obowiązującej stopy kredytu

lombardowego NBP, wynoszącej na dzień sporządzenia pozwu 10% w stosunku rocznym. Ponadto, wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym koszty zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu podał, że wnioskiem z dnia 14.06.2013 r. oraz wnioskiem z dnia 08.07.2014 r. pozwany wystąpił o udzielnie przez Bank (...) gwarancji spłaty kredytu na podstawie umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z dnia 04.03.2013 r. Udzielona przez (...) gwarancja spłaty kredytu stanowiła zabezpieczenie umowy kredytowej nr (...) z dnia 27.06.2007 r. udzielonej w ramach „Szybkiego limitu kredytowego”. W związku z niewywiązaniem się pozwanego z obowiązku spłaty kredytu z w/w umowy (...) zrealizował gwarancję udzieloną na wniosek pozwanego dokonując w dniu 05.05.2015 r. wypłaty kwoty 203.515,09 zł na rzecz powoda. Umową z dnia 28.05.2015 r. (...) dokonał na rzecz powoda przelewu wierzytelności przysługującej mu względem dłużnika z tytułu wypłaconej kwoty z gwarancji wraz z należnościami ubocznymi, w tym roszczeniem o zapłatę odsetek naliczonych od dnia wypłaty kwoty z gwarancji w wysokości czterokrotności obowiązującej stopy kredytu lombardowego NBP oraz poniesionych kosztów. Pismem z dnia 15.05.2017 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty objętej przelewem wierzytelności, ale wezwanie to okazało się bezskuteczne (k. 2-4).

Nakazem zapłaty z dnia 25.07.2017 r. wydanym w postępowaniu nakazowym, w sprawie o sygn. akt VII GNC 289/17 Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (k. 89).

Pozwany w zarzutach od nakazu zapłaty wniósł o jego uchylenie, jak również zasądzenie na jego rzecz kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych, podniósł zarzut przedawnienia dochodzonego przez powoda roszczenia

Wyrokiem z dnia 15 grudnia 2017 roku Sąd Okręgowy w Białymstoku utrzymał w całości zaskarżony nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w Białymstoku w dniu 25 lipca 2017 r., sygn. akt VII GNC 289/17 (punkt I.) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.817 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt II.).

Z ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy wynikało, że w dniu 27.06.2007 r. (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zawarła z R. K. (1) (kredytobiorcą) umowę kredytu nr (...). Na podstawie zawartej umowy (...) SA udzielił pozwanemu kredytu w wysokości 55.000,00 zł, na okres 27.06.2007 – 26.06.2008 r. W dniu 16.08.2008 r. do w/w umowy strony zawarły aneks nr (...) zmieniający kwotę kredytu na kwotę 75.000,00 zł na okres do 26.06.2009 r., w dniu 26.06.2009 r. aneks nr (...) zmieniający kwotę kredytu na kwotę 105.000,00 zł na okres do 26.06.2010 r. Aneks nr (...) strony zmieniły okres obowiązywania umowy przedłużając ją na czas do 26.06.2011 r., aneksem nr (...) z dnia 01.04.2011 r. zmieniono kwotę kredytu na kwotę 180.000,00 zł. W dniu 24.06.2011 r. aneksem nr (...) strony zmieniły okres spłaty kredytu do 26.06.2012 r. Ponadto w dniu 16.03.2012 r. strony zawarły aneks nr (...) do przedmiotowej umowy, na mocy którego zmieniły kwotę kredytu na kwotę 280.000,00 zł na okres do 26.06.2012 r., aneksem nr (...) z dnia 22.06.2012 r. strony zmieniły okres spłaty kredytu przedłużając go do 26.06.2013 r. zaś w dniu 25.09.2012 r. zawarto aneks nr (...) zmieniający kwotę kredytu na kwotę 330.000,00 zł oraz okres spłaty do 26.06.2013 r. natomiast aneksem nr (...) z dnia 21.06.2013 r. kwota kredytu została zmieniona na 346.000,00 zł na okres do 20.06.2014 r.

Wnioskiem z dnia 14.06.2013 r. oraz wnioskiem z dnia 08.07.2014 r. pozwany wystąpił o udzielnie przez Bank (...) gwarancji spłaty kredytu na podstawie umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) z dnia 04.03.2013 r. (k. 60-61, k. 62).

Następnie w dniu 08.07.2014 r. (...) SA zawarł z pozwanym umowę ugody, na mocy której określono nowe warunki spłaty zadłużenia z tytułu łączącej strony umowy kredytu. W w/w umowie wskazano, że stan zadłużenia na dzień 08.07.2014 r. wynosi 342.838,48 zł, zaś cała kwota zostanie spłacona w 36 miesięcznych ratach począwszy od miesiąca sierpnia 2014 r. Ponadto w § 7 przedmiotowej umowy strony postanowiły, że zabezpieczenie kredytu stanowi gwarancja spłaty kredytu udzielona przez Bank (...), w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de m. mis nr (...) w wysokości stanowiącej 60% kwoty kredytu, tj. w kwocie 203.515,09 zł do dnia 26.10.2017 r.

Pismem z dnia 27.02.2015 r. (...) Bank (...) S.A. wezwała pozwanego do zapłaty z tytułu gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis kwoty 203.519,09 zł.

Umową z dnia 28.05.2015 r. Bank (...) dokonał na rzecz powoda przelewu wierzytelności przysługującej mu względem pozwanego z tytułu wypłaconej kwoty gwarancji wraz z należnościami ubocznymi, po czym pismem z dnia 15.05.2017 r. (doręczonym w dniu 22.05.2017 r.) powód, na podstawie zawartej umowy cesji, wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 244.831,40 zł przysługującej mu z tytułu kapitału oraz odsetek, w terminie 7 dni licząc od dnia doręczenia wezwania (k. 54-55).

Sąd Okręgowy wywodził, że w przedmiotowej sprawie powód dochodził od pozwanego zapłaty kwoty 246.838,66 zł tytułem niespłaconego kapitału oraz odsetek umownych. Uprawnienie do dochodzenia przedmiotowej wierzytelności powód upatrywał w zawartej z Bankiem (...) umowie przelewu wierzytelności. Pozwany nie kwestionował, że łączyła go z powodem umowa kredytu, która zabezpieczona była gwarancją bankową. Podnosił natomiast, że powód nie nabył dochodzonej niniejszym pozvem wierzytelności, bowiem zbywający wierzytelność bank nie był prawidłowo reprezentowany. Pozwany podnosił również, że dochodzone przez powoda roszczenie jest przedawnione. Mając na uwadze prezentowane przez pozwanego stanowisko w pierwszej kolejności zdaniem Sądu I instancji należało ustalić, czy umowa przelewu wierzytelności, z której powód wywodził swoje roszczenie, została zawarta ze strony cedenta przez uprawnione do tego osoby. Podkreślał, że w wyniku przelewu w rozumieniu art. 509 k.c. przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał go z dłużnikiem. W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości co do tego, że R. K. (2) oraz W. W. (2), a więc osoby zawierające w imieniu cedenta umowę przelewu wierzytelności były to tego należyte umocowane. Ze znajdujących się w aktach sprawy pełnomocnictw nr (...) oraz (...) wynikało bowiem, że w dniu 30.04.2015 r. odpowiednio R. K. (2) oraz W. W. (2) zostali umocowani do reprezentowania banku w zakresie składania oświadczeń w imieniu Banku (...), w tym m.in. do zawierania i wykonywania umów przelewu wierzytelności. Jednocześnie wskazywał, że zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 11 maja 2010 r. w sprawie nadania statutu Bankowi Gospodarstwa Krajowego (Dz.U. nr 81, poz. 535), pełnomocnictw do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku udzielają: prezes zarządu – samodzielnie, dwóch członków zarządu działających łącznie spośród pozostałych członków zarządu, pełnomocnicy działający w zakresie otrzymanych pełnomocnictw. Mając na uwadze powyższą regulację uznał, że pełnomocnictwa o których mowa wyżej zostały udzielone skutecznie. Zostały one bowiem udzielone przez P. P. i J. S. pełniących funkcję wiceprezesa zarządu, którzy zostali powołani do zarządu odpowiednio uchwałą rady nadzorczej z dnia 06.02.2015 r. i 13.03.2015 r.). W konsekwencji uznał, że umowa przelewu wierzytelności została zawarta przez uprawnione do tego osoby i jako taka wywoływała przewidziane prawem skutki.

Przechodząc dalej, odniósł się do podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia. Wskazał, że słusznie podnosiła strona powodowa, iż zgodnie z art. 87 ust. 1 prawa bankowego roszczenia z tytułu gwarancji bankowych, poręczeń udzielanych przez banki oraz akredytyw, które stały się wymagalne, przedawniają się z upływem 6 lat. Zauważył jednak, że przedmiotowa regulacja zastosowanie znajduje do roszczeń beneficjenta (wierzyciela w przypadku poręczenia) wobec banku, który udzielił lub potwierdził gwarancję lub poręczenie albo otworzył lub potwierdził akredytywę. Stwierdził, że roszczenia wynikające ze stosunku zlecenia pomiędzy bankiem a zlecającym udzielenie poręczenia, gwarancji bankowej otwarcia akredytywy, jak również pomiędzy bankiem otwierającym akredytywę pieniężną a bankiem pośredniczącym podlegają przedawnieniu zgodnie z zasadami ogólnymi określonymi w Kodeksie cywilnym. W przedmiotowej sprawie powód występuje z roszczeniem właśnie przeciwko zlecającemu (osobie, która wystąpiła z wnioskiem o udzielenie gwarancji bankowej), nie zaś przeciwko bankowi, który udzielił gwarancji. W konsekwencji rację należało przyznać pozwanemu, że w niniejszej sprawie zastosowanie znajduje 3 letni termin przedawnienia roszczeń, o którym mowa w art. 118 k.c.

Pomimo tak poczynionych ustaleń, zarzut pozwanego zdaniem Sądu Okręgowego - należało uznać za chybiony. Zgodnie bowiem z art. 123 § 1 pkt 2 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje. W przedmiotowej sprawie pozwany w dniu zawarł 08.07.2014 r. zawarł z

powodem ugody, na mocy której oświadczył, że uznaje w całości zadłużenie wobec (...) S.A. w pełnej wysokości jako bezsporne i wymagalne (§1 ust. 3 ugody – k. 52). Wywodził, że nawet gdyby więc przyjąć za początkową datę biegu przedawnienia 21.06.2014 r., tak jak wskazywał pozwany w zarzutach od nakazu zapłaty, to nie powinno budzić wątpliwości, iż w dniu 26.06.2017 r. (data wniesienia pozwu) roszczenie nie uległo jeszcze przedawnieniu. Skoro bowiem zawarcie ugody przerwało bieg terminu przedawnienia to 3 letni termin, o którym mowa w art. 118 k.c. należało liczyć od dnia 08.07.2014 r. Jednocześnie Sąd I instancji stwierdził, że nie mógł podzielić stanowiska pozwanego, jakoby osoby zawierające w imieniu powoda ugody nie były do tego umocowane. Z przedstawionych przez stronę powodową pełnomocnictw wynika, że M. T. oraz K. S. 06.08.2012 r. zostali umocowani do dokonywania, łącznie z drugą upoważnioną do tego osobą, czynności związanych z dochodzeniem wierzytelności wykonywanych przez(...), a pełnomocnictwa zostały udzielone przez uprawnione do tego osoby, tj. przez P. A. i J. O. pełniących w tamtym okresie funkcję wiceprezesa zarządu. Zgodnie z wydrukiem KRS pozwanego do jego reprezentacji uprawnieni są m.in. dwaj członkowie zarządu łącznie. Wobec powyższego uznać należało, że pełnomocnictwa, o których mowa wyżej zostały udzielone w sposób skuteczny.

Końcowo, Sąd Okręgowy wskazał, że nie sposób było podzielić twierdzeń pozwanego, jakoby powód nie udowodnił swojego roszczenia tak co do zasady, jak i wysokości. W przedmiotowej sprawie powód dochodził od pozwanego wypłaconej przez Bank (...) kwoty z tytułu udzielonej gwarancji zapłaty wraz z odsetkami. W celu wykazania zasadności swojego roszczenia powód przedstawił szereg dowodów, w tym: umowę kredytu, wniosek pozwanego o udzielenie gwarancji bankowej, podpisaną przez pozwanego ugody, wyciąg z ksiąg bankowych podpisany przez uprawnione do tego osoby, wezwanie do zapłaty skierowane do Banku (...) z tytułu gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis, umowę przelewu wierzytelności na podstawie, której powód nabył uprawnienie do dochodzenia kwot wypłaconych z tytułu udzielonej gwarancji, wezwanie do zapłaty skierowane do pozwanego. Pozwany natomiast nie przedstawił żadnych dowodów, które mogłyby świadczyć o niezasadności zgłoszonego przez powoda roszczenia. Co więcej pozwany nie kwestionował tego, że łączyła go z powodem umowa kredytu, jak również, że na jego wniosek została udzielona gwarancja bankowa. Pozwany nie wskazywał również, ażeby dochodzone przez powoda kwoty nie znajdowały odzwierciedlenia w rzeczywistości, z uwagi chociażby na to, iż zostały przez niego spłacone. Akcentował, że zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Sąd I instancji wskazywał, że w niniejszej sprawie zaistniały podstawy do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Zgodnie bowiem z art. 485 § 3 k.p.c. sąd może wydać nakaz zapłaty, jeżeli bank dochodzi roszczenia na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych podpisanego przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku i opatrzonego pieczęcią banku oraz dowodu doręczenia dłużnikowi pisemnego wezwania do zapłaty. W przedmiotowej sprawie wszystkie powyższe przesłanki zostały spełnione, tj. wyciąg z ksiąg bankowych został podpisany przez upoważnione do tego osoby, co wprost wynika ze znajdujących się w aktach sprawy pełnomocnictw, jak również opatrzony został pieczęcią banku (...) powód wystosował do pozwanego pisemne wezwanie do zapłaty.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 496 k.p.c. utrzymywał w mocy wydany w sprawie nakaz zapłaty.

O kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015, poz. 1804) oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku VII Wydział Gospodarczy z dnia 15 grudnia 2017 r. złożył pozwany R. K. (1), który zaskarżył ww. wyrok w całości, zarzucając mu:

I. naruszenie prawa materialnego polegające na:

1) niezastosowaniu 510 § 2 k.c. poprzez nieuwzględnienie okoliczności, iż powoływana przez powoda umowa cesji wierzytelności jest nieskuteczna prawnie;

II. naruszenie przepisów prawa procesowego tj.:

1) art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c. - poprzez uznanie, że powód udowodnił istnienie roszczenia, w sytuacji gdy powód nie przedstawił dowodów na to, że:

#.

- wniosek powoda z dnia 8 lipca 2014 r. o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu był skuteczny, z uwagi na niekompletność wniosku tj. brak określenia przeznaczenia kredytu,
- wniosek powoda z dnia 8 lipca 2014 r. o udzielenie gwarancji spłaty kredytu kierowany do (...) faktycznie został pozytywnie rozpoznany z uwagi na możliwość objęcia gwarancją jedynie kredytu przeznaczonego na bieżące finansowanie działalności gospodarczej (§4 ust.1 Umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...)), a nie spłaty zadłużenia z tytułu kredytu co było przedmiotem umowy ugody zawartej w związku z niewywiązaniem się przez pozwanego z warunków umowy kredytowej,
- wniosek powoda z dnia 8 lipca 2014 r. o udzielenie gwarancji spłaty kredytu kierowany do (...) faktycznie został pozytywnie rozpoznany w sytuacji gdy nie zostały spełnione warunki do przyznania gwarancji określone w Umowie portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) przede wszystkim gwarancją nie może być objęty kredyt udzielony Kredytobiorcy, który w okresie 3 miesięcy przed datą złożenia wniosku posiadał zadłużenie przeterminowane w Banku (...) powyżej 30 dni, w kwocie przekraczającej 500 zł (od 1 stycznia 2014r. czynnikiem wykluczającym możliwość skorzystania ze wsparcia jest fakt, iż firma znajduje się w trudnej kondycji ekonomicznej), a z umowy ugody wynika, że w dniu złożenia wniosku 8 lipca 2014 r. zadłużenie istniało w kwocie 342.838,48 zł, co wyklucza udzielenie gwarancji,
- wniosek powoda z dnia 8 lipca 2014 r. o udzielenie gwarancji spłaty kredytu kierowany do (...) faktycznie został pozytywnie rozpoznany z uwagi na możliwość objęcia gwarancją jedynie na okres nie dłuższy niż 27 miesięcy, natomiast spłatę zadłużenia z tytułu kredytu ustalono na okres dłuższy, tj. od miesiąca sierpnia 2014r. rozłożono na 36 rat miesięcznych, stąd zapis w ugodzie o gwarancji trwającej do 26 października 2017 r. (§ 7 ust.1 ugody) jest niezgodny z §3 ust. 12 Umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...),
- wniosek powoda z dnia 8 lipca 2014 r. o udzielenie gwarancji spłaty kredytu kierowany do (...) faktycznie został skutecznie przyjęty przez (...) S.A. z uwagi na brak dowodu przyjęcia/adnotacji wpływu wniosku,
- gwarancja (...) została faktycznie udzielona jako zabezpieczenie spłaty kredytu w rachunku bieżącym (...) pozwanego z uwagi na brak zaświadczenia (...) S.A. o udzieleniu pomocy de minimis co narusza § 5 ust.4 Umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...), jak też z uwagi na brak wpisu w rejestrze umów kredytowych objętych gwarancją do czego zobowiązuje § 7 ust.1 Umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...),
- doszło do wypłaty gwarancji - brak dokumentu przelania kwoty 203.515,09 zł na r-k wskazany przez (...) S.A. w wezwaniu do zapłaty z tytułu gwarancji spłaty kredytu skierowanym do (...); nadto brak dowodu, że przedmiotowe wezwanie do zapłaty w ogóle zostało wysłane do (...), (zwłaszcza, że jego treść mijала się z prawdą/ że zawierało informacje niezgodne z rzeczywistością),

2) **art. 233 k.p.c. - tj., dokonanie błędnej oceny dowodów polegającej na przyjęciu, że powód wykazał zasadność roszczenia przedkładając dokumenty (umowę kredytu, wniosek o udzielenie gwarancji (...), ugodę, wyciąg z ksiąg bankowych, wezwanie do zapłaty skierowane do (...), cesję, wezwanie do zapłaty skierowane do pozwanego), które jednak nie dowodzą, że wniosek o udzielenie gwarancji był skuteczny i że (...) udzielił gwarancji oraz że jakakolwiek kwota gwarancji została rzeczywiście wypłacona, natomiast właściwymi środkami dowodowymi powinny być: kompletny wniosek o udzielenie gwarancji (...) z adnotacją wpływu, zaświadczenie (...) S.A. o udzieleniu pomocy de minimis (§ 5 ust. 4 Umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...)), jak też wpis w rejestrze umów kredytowych objętych gwarancją do czego zobowiązuje § 7 ust. 1 Umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...), oraz wezwanie do zapłaty skierowane do (...) z potwierdzeniem wysłania, dowód przelania kwoty 203.515,09 zł na r-k wskazany przez (...) S.A. w wezwaniu do zapłaty z tytułu gwarancji spłaty kredytu skierowanym do (...).**

Wskazując na powyższe zarzuty, wnosił o:

1. **zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości lub uchylene zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji,**
2. **zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za II instancję.**

SAD APELACYJNY USTALIŁ I ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd I instancji poczynił w niniejszej sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne i prawne, które Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za własne.

Jak wynika z wywiedzionej apelacji pozwany upatrywał bezskuteczności umowy cesji wierzytelności z dnia 28 maja 2015 roku zawartej między Bankiem (...) w W. a (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W., której przedmiotem była kwota 203 515,09 zł wypłacona przez Bank (...) w W. tytułem gwarancji, w tym, że Sąd I instancji nie dopatrywał się niezasadności dokonania cesji. Wywodził bowiem, że powinnością Sądu I instancji było objęcie zakresem rozważań kwestii ważności udzielenia gwarancji (...) ugody z dnia 8 lipca 2014 roku stanowiącej źródło roszczeń powoda. Wskazywał, że Sąd nie zauważył, że z uwagi na postanowienia Umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...) nie było możliwe objęcie gwarancją (...) ugody z dnia 8 lipca 2014 roku, a zatem w przedmiotowej umowie, należało ustalić brak kauzy umowy przelewu w oparciu o przedstawione przez powoda dokumenty albowiem spoczywająca na powodzie powinność procesowa wykazania roszczenia obejmuje istnienie i ważność umowy.

Nie ulega wątpliwości, że sens prawny gwarancji polega na przyjęciu przez gwaranta zobowiązania do zapłaty gwarantariuszowi świadczenia pieniężnego w postaci sumy gwarancyjnej w razie wystąpienia wypadku gwarancyjnego, w szczególności w przypadku nie spełnienia świadczenia przez dłużnika ze stosunku podstawowego, w tym wypadku Umowy (...) nr (...) w walucie polskiej na rachunku bieżącym (...) udzielanego w ramach „Szybkiego limitu kredytowego” zawartej przez strony w dniu 27 czerwca 2007 r. wraz z aneksami.

Gwarancja jako forma instrumentu finansowego może być również formą pomocy publicznej (w rozumieniu art. 87.1.Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską TWE). Nie ulegało także wątpliwości, iż zasady udzielania gwarancji przez podmioty publicznoprawne zostały uregulowane w ustawie z dnia 8 maja 1997 roku o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, przy czym przepisami tej właśnie ustawy objęte są gwarancje udzielane przez bank państwowy – Bank (...). Z art. 34a ww. ustawy wynika, że Bank (...) może udzielać, we własnym imieniu i na własny rachunek gwarancji w ramach rządowych programów obejmujących poszczególne projekty związane z rozwojem sektora mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Szczegółowe warunki oraz tryb udzielania pomocy de minimis w formie gwarancji Banku (...) określiło rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2013 roku w sprawie udzielania przez Bank (...) pomocy de minimis w formie gwarancji spłaty kredytów (Dz.U. z dnia 20 lutego 2013 roku).

Stosownie do treści art. 81 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe gwarancją bankową jest jednostronne zobowiązanie banku - gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji - bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku. W judykaturze prezentowane jest stanowisko, że określenie to pokazuje oparcie gwarancji na konstrukcji przekazu (art. 921¹-921⁵ k.c.), tworzącego trzy odrębne stosunki prawne między trzema uczestnikami transakcji, z których przekazujący przekazuje odbiorcy przekazu świadczenie osoby trzeciej, upoważniając tym samym odbiorcę przekazu do przyjęcia świadczenia, a przekazanego do jego spełnienia na rachunek przekazującego (art. 921¹ k.c.). Odnosząc to do stosunków prawnych związanych z gwarancją bankową otrzymuje się następujące umowy: umowę zlecenia między zlecającym udzielenie gwarancji (przekazującym) a bankiem (przekazanym), który jednostronnie zobowiązuje się wobec beneficjenta gwarancji (odbiorcy przekazu), że spełni na jego rzecz świadczenie pieniężne na rachunek zlecającego, w razie zajścia okoliczności określonych w umowie zlecenia (np. nie zapłacenia przez zlecającego należnego świadczenia pieniężnego beneficjentowi).

Skarżący stara się przenieść spór na stosunek prawny zlecenia między nim a (...). Wbrew jednak twierdzeniom skarżącego, w sprawie nie było potrzeby zajmowania się umową zlecenia, która poprzedzała stosunek gwarancji.

Zwrócić należy bowiem uwagę na to, że udzielenie gwarancji opatrzonej klauzulami "nieodwołalnie i na pierwsze żądanie", sprawiło, że zobowiązanie gwaranta miało charakter odrębny i niezależny od umowy zlecenia, ale było także zobowiązaniem abstrakcyjnym, a więc skutecznym niezależnie od ważności stosunku podstawowego, którego zabezpieczeniem należytego wykonania miała być gwarancja bankowa i stosunek zlecenia udzielenia gwarancji (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2016 roku I CSK 524/15, LEX nr 2153422; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 1995 roku, III CZP 166/94, LEX nr 4232)).

Nie można było uznać także za zasadne twierdzenie skarżącego o nieskuteczności wniosku powoda z dnia 8 lipca 2014 roku o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu z uwagi na niekompletność wniosku tj. brak określenia spłaty kredytu oraz jego sprzeczność z Umową portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr (...). W związku z tymi zarzutami należy zwrócić uwagę, że są one przez skarżącego odnoszone do powoda, nie będącego stroną w umowie zlecenia, o której zbadanie wnioskuje pozwany, a nie do (...), będącego drugą stroną tej umowy. Jak zostało to już wywiedzione, żądanie pozwanego dotyczące umowy zlecenia nie odnosi się do przedmiotu rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, która dotyczy stosunku gwarancji i to wynika z pozwu, nie odwołującego się do art. 734 § 1 k.c.

Charakter odpowiedzialności z tytułu gwarancji bankowej został scharakteryzowany w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 1993 roku w sprawie III ZZP 16/93 (vide: LEX nr 3900), gdzie wyjaśniono, że Prawo bankowe wymienia wśród czynności bankowych udzielanie oraz przyjmowanie poręczeń i gwarancji bankowych; banki mogą udzielać gwarancji i poręczeń osobom krajowym i zagranicznym na zlecenie i w jego granicach. W ust. 3 art. 40 ustawy Prawo bankowe, postanowiono, że "do gwarancji bankowych stosuje się odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego. W ramach obowiązującej w kodeksie cywilnym zasady swobody umów, strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego (art. 353¹ k.c.). Umowa gwarancyjna obejmuje przyrzeczenie banku złożone wierzycielowi - beneficjentowi gwarancji, że dłużnik zachowa się w sposób określony w tym przyrzeczeniu. Jeżeli jednak dłużnik nie zachowa się w sposób, w jaki przyrzekł bank - udzielający gwarancji, to wówczas musi on naprawić szkodę, którą w majątku beneficjenta gwarancji spowoduje ewentualnie to zdarzenie. Przyrzeczenie składane przez udzielającego gwarancji jest oświadczeniem woli, które, przyjęte przez beneficjenta gwarancji, staje się źródłem samodzielnego zobowiązania banku udzielającego gwarancji.

W niniejszej sprawie chodzi o umowę gwarancji opatrzoną klauzulami "nieodwołalnie i na pierwsze żądanie". Pozwany składając wniosek o udzielenie przez (...) gwarancji spłaty kredytu oświadczył, że zapoznał się z zasadami udzielania przez (...) gwarancji, określonej Warunkami uzyskania w Banku (...) gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis oraz, że akceptuje te zasady (k.60-62 oraz k. 63-76 akt). (...) z tytułu udzielonej gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis zobowiązany został, nieodwołalnie i na pierwsze żądanie, do zapłaty Bankowi (...) wykorzystanej i niespłaconej kwoty kredytu (k. 71 akt).

Użycie w umowie klauzuli "nieodwołalnie i na pierwsze żądanie" (k. 71 akt) oznacza, że odpowiedzialność gwaranta uległa zaostrzeniu, ponieważ obciążający go obowiązek świadczenia powstaje z chwilą powiadomienia go o niewykonaniu zapłaty przez dłużnika. Zawarta umowa gwarancji jest umową samodzielną, nieakcesoryjną i ponadto abstrakcyjną. Umowa gwarancji bankowej opatrzoną powyższymi klauzulami kreuje bowiem abstrakcyjne zobowiązanie banku ((...)) wobec beneficjenta gwarancji ((...) S.A.), niezależnie od stosunków wewnętrznych łączących bank ((...)) z dłużnikiem oraz dłużnika z wierzycielem ((...) S.A.).

Udzielenie gwarancji niezgodnie z umową zlecenia rodziłoby jedynie ewentualną odpowiedzialność banku ((...) udzielającego gwarancji) za szkodę, jaką poniósł zleceniodawca (art. 471 k.c.).

Z uwagi na powyższe, apelacja jako pozbawiona uzasadnionych podstaw podlegała oddaleniu na zasadzie art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu orzeczono w myśl art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania w sprawie i zasadą kosztów celowych w zw. z § 10 ust. 1. pkt. 2) i § 2 pkt. 7) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804 ze zm.).

J. I. E. G. W.